

A HTMT HÍREI**Melyik magyarnak mi az anyanyelve? Digitális kiadvány A magyar nyelv a Kárpát-medencében kiállítás alapján**

2025 novemberében az MTA Székházában volt látogatható A magyar nyelv a Kárpát-medencében című interaktív kiállítás. A kiállítás interaktív jellegéből adódóan a hagyományos kiállítási formáktól eltérő módon mutatja be a magyar nyelv Kárpát-medencei jelenlétét. Az installáció elsősorban azokról a két- vagy többnyelvű magyarokról szól, akik a Magyarországgal szomszédos országokban élnek. Vizuális elemei többek között bemutatják, hogy hol mit jelent az Anyja neve? kérdés, ki hogyan értelmezi az anyanyelv fogalmát, s kiderül az is, hogy milyen hatása volt Trianonnak a magyar mentális grammatikára... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató az EME 2025-ben megjelent kiadványaiból Budapesten

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az MTA Határon Túli Magyarok Titkársága tisztelettel meghívja az érdeklődőket az MTA Könyvtár és Információs Központ programjára, az Erdélyi Múzeum-Egyesület 2025. évi kiadványainak bemutatójára. [...] A rendezvényre az MTA Könyvtár és Információs Központ konferenciatermében kerül sor 2026. január 21-én, szerdán, 14.00 órától... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Felhívás: IX. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus

A IX. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusra 2026. augusztus 24–29. között Miskolcon és Sárospatakon kerül sor. Az ötévente megrendezendő kongresszus a magyarságtudományok legnagyobb nemzetközi fóruma. Az észak-magyarországi térség két meghatározó városa gazdag kulturális és történeti örökségével méltó helyszínt biztosít a tanácskozás számára. A kongresszuson várhatóan az MTA külső tagjai, valamint köztestületének külső tagjai közül is lesznek előadók... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Regisztrálni lehet az EME OGYSZ XXXIV. Tudományos Ülésszakra

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi szakbizottságaival együttműködésben 2026. április 16-18-a között Marosvásárhelyen rendezi meg a XXXIV. Tudományos Ülésszakát. A jelentkezés kizárólag elektronikus úton történik. Kedvezményes regisztráció 2026. február 9-től február 28-ig lehetséges... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Hús euróba kerül majd a belépési engedély az EU-ba a szerb útlevéllel utazóknak**

A szerb állampolgárok számára nem szűnik meg a vízummentesség, ám 2026 végétől az Európai Unióba történő utazáshoz előzetes elektronikus engedélyre, az úgynevezett ETIAS-ra lesz szükség. Akik magyar vagy más uniós állampolgársággal is bírnak, vagyis kettős állampolgárok, mentesülnek az engedélykérés és a díjfizetés alól, és továbbra is szabadon utazhatnak uniós útlevelükkel. [...] Az ETIAS nem vízum, hanem egy előzetes biztonsági ellenőrzésen alapuló elektronikus jóváhagyás. Az engedély több utazásra is érvényes, és legfeljebb 90 napos tartózkodást tesz lehetővé bármely 180 napos időszakon belül... Forrás: Delhir.info: [teljes cikk >](#)

Fokozatosan vezetik be a Pénzügyminisztérium által működtetett központosított pénzügyi rendszert a felsőoktatásban

Szerbiában az év eleje óta fokozatosan vezetik be a Pénzügyminisztérium által működtetett központosított pénzügyi rendszert, amelynek keretében az állami felsőoktatási intézmények eddigi bankszámláit megszüntetik, és helyettük új, állami kezelésű számlákat nyitnak. A folyamat újabb állomásaként csütörtök reggel a Belgrádi Közgazdasági Kar 15 számláját zárták be. [...] A döntés annak ellenére született meg, hogy az akadémiai közösség jelentős része korábban a rendszer bevezetésének elhalasztását kérte. Az egyetemek és karok attól tartanak, hogy az új modell komoly működési zavarokat okozhat... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Hungarológiai Közlemények 2025. évi 4. száma

A Hungarológiai Közlemények 2025. évi 4. száma olyan tanulmányokat közöl, amelyek az irodalom, a nyelv és a kultúra metszéspontján vizsgálják a tér, az emlékezet és az identitás különféle reprezentációit a disztópiától és a transzkulturalitástól a nyelvi-szemiotikai „tájak” elemzéséig. [...] A szerzők között az MTA külső köztestületi tagjainak munkáit is megtaláljuk: Bence Erika tanulmányában Iulian Ciocan És reggel jönnek az oroszok című regényét elemzi, hogy miként kapcsolódik a mű az európai disztópiák irodalmi hagyományához, illetve a kortárs magyar regényekhez. [...] Toldi Éva A transzkulturalitás mint poétikai

rendezőelv című tanulmánya Marica Bodrožić Cseresznyefa asztal című regényét vizsgálja. [...] Pásztor-Kicsi Mária Tér szavunk eredete, jelentése és származékai című írása kognitív szemantikai megközelítésben vizsgálja a „tér” szó alakulását és kapcsolatrendszerét. [...] Tóth-Glemba Klára Közép-Bánát szabadtéri szakrális kisemlékei dedikációs szövegeinek vizsgálata című tanulmánya a térség különböző felekezetekhez és népekhez kötődő szakrális kisemlékeit és felirataikat elemzi... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

XII. Vajdasági Magyar Népzeneész Találkozót Kishegyesen

Idén mintegy 60 vajdasági, magyarországi és erdélyi, a táncházmozgalomban is aktív népzeneész vett részt a XII. Vajdasági Magyar Népzeneész Találkozón Kishegyesen, a Kátai Vendégházban. [...] Árendás Péter, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára a Gömör vonós népzeneje címmel tartotta meg pénteken este előadását. Azt követően Gombai Tamás segítségével a vonósok egy gyakorlati oktatáson is részt vehettek... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Dezső Péter ferences rendi szerzetes

Dezső Péter Szabadkán végezte el a tanítóképzőt, egyetemi éve alatt pedig közelebből is megismerkedett a ferences renddel. Ekkor döntött úgy, hogy jelentkezik a szabadkai rendházba, mely a zágrábi ferences rendtartományhoz tartozik. Tanulmányai miatt Horvátországba költözött, teológiai képzését pedig Budapesten fejezte be. Papszentelése után Szabadkára helyezték vissza, ahol két éven át a Hitélet főszerkesztőjeként is tevékenykedett. Missziós szolgálata során számos országban megfordult, tapasztalatait pedig papi és közösségi munkájában kamatoztatja. [...] Zserdin Gellért püspök úr, aki délvidéki magyar, ötven éve misszionárius Peruban... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Vélemény: 2025 emlékezetes pillanatai a kultúrában

Arra kértük Kelemen Emese szerkesztőt, Sándor Zoltán író és Szabó Róbert fotográfust, hogy jelöljék meg azt az öt filmet, koncertet, fesztivált, rendezvényt, kiállítást, történetet a kultúra világából, amely számukra valamiért kiemelkedő volt az elmúlt évben. Következzen hát egy kis kultúr best of. [...] Végezetül pedig álljon itt a saját, 2025-re szóló kulturális toplistám, melyet egy kis csavarral Szabadkára korlátoztam... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrajnában ismét napirendre került a mozgósítási szabályok szigorítása

Ukrajnában ismét napirendre került a mozgósítási szabályok szigorítása: a parlamentben benyújtott törvényjavaslat megszüntetné a katonai szolgálat alóli halasztást azok számára, akik 25 éves koruk után kezdenek tanulmányokat felső-, szakképzési vagy előkészítő intézményekben. Tarasz Borovszkij katonai jogász szerint a kezdeményezés jogilag nem ütközik az alkotmányba, ugyanakkor kicsi az esélye annak, hogy a parlament jelen formájában elfogadjon. [...] Jelenleg kétmillió ukránt keres a hatóság, a mozgósítás megkerülése miatt, miközben további 200 000 katonát tartanak nyilván engedély nélküli eltávozáson lévőként – jelentette be Ukrajna frissen kinevezett védelmi minisztere, Mihajlo Fedorov... Forrás: Kiszona.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Akadémiai líceummá alakul a Rákóczi Egyetem Felsőfokú Szakképzési Intézete

Változások jellemzik a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Felsőfokú Szakképzési Intézetének mindennapjait. A továbbtanulni vágyó kárpátaljai magyar fiatalok körében méltán népszerű oktatási intézményben zajló átalakulásról, az akadémiai líceummá válásról, múltáról, jelenről és a jövőbeni tervekről kérdeztük Soós Katalint, a Felsőfokú Szakképzési Intézet igazgatóját, az MTA külső köztestületének tagját. [...] A 2020/2021-es tanévtől kezdve a felsőfokú szakképzés már nem része a felsőoktatásnak. [...] Milyen képzést nyújt majd az akadémiai líceum a felvett tanulók számára? Az egy hároméves képzés lesz, ugyanis Ukrajna akkorra átáll a 12 évfolyamos oktatásra, kifejezetten a felsőoktatásra fogjuk készíteni a gyerekeket... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: A kárpátaljai magyar fiatalokért, a tehetségek szolgálatában

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány 2025-ben is folytatta tehetséggutató, tehetséggondozó és tehetségtámogató tevékenységét nemzeti jelentőségű intézményként, akkreditált kiváló és Európai tehetségpontként, mert továbbra is hisz abban: minden fiatalban ott rejlik a tehetség. Programjai széleskörű lehetőségeket biztosítanak: tehetséggondozó és versenyfelkészítő hétvégék, nyári művészeti- és sporttáborok, kézilabda Tehetségpontok, komolyzenei, népművészeti és ösztöndíjprogramok, tudományos rendezvények és konferenciák. Az elmúlt évet Váradi Natáliával, a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány igazgatójával, az MTA külső köztestületének tagjával értékeltük... Forrás: Youtube/Tv21Ungvár: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Egyetlen uniós országban sem halnak meg annyian közúti balesetben, mint Romániában

Bár az Európai Unióban összességében csökken a közúti balesetek halálos áldozatainak száma, Romániában továbbra is súlyos a helyzet. 2024-ben egymillió lakosból 78 közlekedési balesetben veszítette életét, ami messze meghaladja az uniós átlagot (45 haláleset/millió lakos). [...] Svédország és Dánia számít a legbiztonságosabbnak, ahol 20–24 haláleset jut egymillió lakosra. Románia és Bulgária számít a legveszélyesebbnek... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Felmérés: Romániai médiafogyasztási trendek – visszatérés a hagyományos forrásokhoz?

Jelentős átalakuláson ment keresztül Románia városi internethasználóinak médiafogyasztása 2025-ben – derül ki a Focus On: New Media Adoption című felmérésből. A digitális túltelítettség éveit követően a fogyasztók egy része ismét a megbízható, megszűrt, értelmezett és kontextusba helyezett tartalmat kínáló, úgynevezett hagyományos médiaintézmények felé fordul. [...] A Spark Foundry adatintelligencia-csapatá által végzett reprezentatív felmérés azt mutatja, hogy a televízió, a rádió és a nyomtatott sajtó ismét központi szerepet tölt be a romániai médiapiacban... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

A BBTE jelentősen megemelné a tandíjakat, tüntetésre készülnek a kolozsvári hallgatók

Január 15-re tiltakozó megmozdulást hirdettek a kolozsvári egyetemisták. Azért gyűlnek össze a Babeş–Bolyai Tudományegyetem főépülete előtt a hallgatók, hogy hangot adjanak elégedetlenségüknek az ösztöndíjak csökkentése miatt, ugyanakkor tiltakoznak az utóbbi időben elfogadott – vagy elfogadás előtt álló – tandíj- és egyéb egyetemi díjemelések ellen is. [...] A napokban jelent meg a Romániai Hallgatói Szervezetek Országos Szövetségének legújabb elemzése, ami rámutat: a szociális ösztöndíj minimális összege jelenleg 925 lej, de egy romániai egyetemistának legalább kétezer lejre van szüksége havonta ahhoz, hogy folytatni tudja a tanulmányait. [...] A hallgatók feljelentése nyomán a Kolozs megyei katasztrófavédelem szabálysértési bírsággal sújtotta a Babeş–Bolyai Tudományegyetemet, mivel a város szélén található CREIC és TEAM épületek nem rendelkeztek tűzbiztonsági engedéllyel oktatási célra. [...] A BBTE rektorhelyettese, Markó Bálint a Kolozsvári Rádióban reagált a szervezők felvetéseire... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Beszélgetés: Tartósított hagyomány

A füstölés ősidők óta része az ember életének, ami nem csupán egy tartósítási eljárás, hanem az ősi hagyományok őrzése is, amely mélyen gyökerezik a székely otthonok padlásain egykor füstölgő szalonnákban, sonkákban. [...] A csíkjenőfalvi Tercsi vágóhíd termelésvezetője megkeresésünkre készséggel mesélt arról, hogyan alakult a füstölés világa a padlások korától a modern berendezésekig, és mi maradt meg a régi székely hagyományokból. [...] András Csaba, a Sapientia EMTE Élelmiszer tudományi Tanszékének adjunktusa megkeresésünkre fogalmazott: a füst íze kiválóan visszaköszön, ha okosan és mértékkel használjuk az új lehetőségeket. A „műfűt” kifejezés valójában helytelen. A folyékony fűt ugyanis valódi fából származó fűtből készül... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Új elnököt választott a MAKOSZ

December 12–14. között tartotta Kolozsváron a XXXII. kongresszusát a Romániai Magyar Középiskolások Országos Szövetsége, vagyis a MAKOSZ. A kongresszuson megválasztották a szövetség új elnökét és vezetőségét, akik ki is jelölték azt az utat, amelyet a Makosz a következő időszakban követni fog. Az elmúlt időszakban a MAKOSZ sokkal szorosabb kapcsolatot ápol a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségével (az RMPSZ-szel), illetve az országos román diákszervezettel is... Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Ma van a román kultúra napja

Január 15-én van a román kultúra napja, amelyet minden évben Mihai Eminescu költő születésnapján tartanak. A kulturális szféra azonban jelentős alulfinanszírozottsággal küzd Romániában. [...] Ennek okán a CulturMedia országos szakszervezeti szövetség ma két héten át tartó tiltakozássorozatot indított. A szervezet közleménye szerint január 15-e évről évre 'a frázispuffogatások' napja. 'Eminescu nem a fesztivizmus költője volt, hanem az a kényelmetlen hang, amelyik leleplezte a szélhámosságot, a középszerűséget és a hatóságok lenéző hozzáállását – a kultúrával szemben is. Mihai Eminescu valódi jelleméről és a kulturális szféra nehézségeiről Demény Péter költőt, az MTA külső köztestületének tagját, a román nyelvű Matca folyóirat főszerkesztőjét kérdezte Birtalan Albert... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Munka és fotográfia a januári Korunkban

A fényképezés a kezdeteitől fogva szoros kapcsolatban áll a munkával: a mindennapi tevékenységek, a társadalmi feladatok, a hivatás és a megélhetés képei éppúgy jelen vannak a fotótörténetben, mint a nagyipar vagy a mezőgazdaság dokumentálása. A

fotográfia nem csupán esztétikai alkotásokat hozott létre, hanem olyan lenyomatokat is, amelyek megőrizték a munkavégzés sokféle arcát... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Pénzügyi tudatosság székelő módra

Kézdivásárhelyen a Matthias Corvinus Kollégium és a Kanta Szakképző Központ tavalyi évzáró közös rendezvényén Táncos Levente József egyetemi tanársegéd előadása rávilágított: a pénzügyi tudatosság nem matematikai zsenialitás, hanem önismeret, kulturális örökség és fegyelem kérdése. [...] „A pénzügyi tudatosság négy pilléren, az úgynevezett 4M-kereten nyugszik: matek, magatartás, megpróbáltatás és megoldás. A matek a pénzügyi helyzet mérésének alapja, míg a magatartás az emberi döntéshozatal pszichológiájára fókuszál, ahol a legtöbb pénzügyi hiba történik... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: A romániai piarista provincia centenáriuma

Mind egyháztörténeti, mind pedig Erdély magyar vonatkozású történelme szempontjából fontos, nemzeti nyelvű oktatását meghatározóan befolyásoló eseménynek tekinthetjük azt, amikor száz éve, 1925-ben megalakult a romániai piarista provincia. Az első világháborút követően Erdélyben a Kegyes Tanítórend (a piaristák) az ifjúság valláserkölcös és tudományos képzését, nevelését a Romániához csatolt területen négy rendházában – Kolozsvár, Máramarossziget, Nagykaroly, Temesvár – biztosította. A diktátum elszakította ezeket a magyar rendtartománytól, így előbb 1921-ben annak viceprovinciájává, majd a római Apostoli Szentszék dekrétuma jóváhagyásával száz éve, 1925-ben önálló romániai rendtartományra szerveződtek. [...] Aztán következett a szerzetesrendeket és tanintézeteket megszüntető kommunista időszak, azonban az 1989-ben bekövetkezett rendszerváltás után „a meggyesett fa kizöldült”... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Generációkon átívelő programokkal ünneplik a Magyar Kultúra Napját

Két ország, négy város – generációkon átívelő rendezvénysorozattal készülnek a Magyar Kultúra Napjára. Nagyvárád, Berettyóújfalu, Debrecen és Margitta idén is közösen szervezik az ünnepséget, iskolák, civil szervezetek bevonásával... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Rendhagyó pályaválasztási napok a Majthényi Adolf Alapiskolában

Rendhagyó pályaválasztási napon vehettek részt az udvardi Majthényi Adolf Alapiskola hetedik, nyolcadik és kilencedik osztályos tanulói január közepén. A TANDEM nonprofit szervezet által megvalósított Mesterségem cíMERRE? elnevezésű program célja az volt, hogy a diákok személyes találkozókon keresztül ismerkedjenek meg különböző hivatásokkal, és közelebb kerüljenek a pályaválasztás kérdéséhez. [...] Barta Szilvia szerint a világ olyan gyorsan változik, hogy ma még azt sem lehet biztosan tudni, egy-egy szakma nyolc év múlva milyen formában létezik majd. Ez is afelé tereli a fiatalokat, hogy igyekezzenek több lábón állni... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

A szlovákiai magyar filmben az a szép, hogy mindenki a saját útját választja, véli Gerencsér Péter filmtörténész

Gerencsér Péter magyarországi filmtörténész egyik szakterülete a szlovákiai, azon belül is a szlovákiai magyar film kutatása. Péter a Milton Friedman Egyetem Kommunikáció- és Művelődéstudományi Tanszékének főiskolai docense. Kutatási területei a digitális média, a csehszlovák film és a közép-európai animációs film. [...] Az Alter/natív identitások: a szlovák film transznacionalitása című tanulmányodban azt írod, hogy általában hagyományosan nemzeti koordinátarendszerekben gondolkodunk filmekről, a kutatásod pedig arra mutat rá, hogy Közép-Európában ezt egy kicsit érdemes máshogyan nézni. [...] Létezik nemzeti film és létezik transznacionális film is, és a kettő szorosan összefügg: transznacionális filmről csak akkor beszélhetünk, ha van nemzeti film is. Egymást feltételezik.... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Vélemények: Zakatol tovább a politika a Beneš-féle törvény körül

A szlovák kormány pozsonyligetfalui kihelyezett ülése utáni sajtótájékoztatón kérdést kapott Robert Fico arra vonatkozóan, hogy Magyar Péter, a Tisza Párt elnöke levelet írt neki, melyben kéri a Beneš-dekrétumok megkérdőjelezését fél év börtönbüntetéssel sújtó passzus törlését. [...] Szlovákia nem a Felvidék, hanem a Szlovák Köztársaság, Magyar Péter úr – írják a szlovák kommentátorok. [...] „Magyarországon már jó ideje folyik a választási kampány, aminek az egyik viszonylag friss témája a Szlovákiában decemberben elfogadott, a Beneš-dekrétumok megkérdőjelezését akár fél év börtönnel büntető törvénymódosítás. [...] Jogi segítséget ígér a magyar kormány azoknak, akiket hátrány ér a Beneš-dekrétumok miatt... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#) [teljes cikk 6 >](#)